

ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2566

ประเภท เครื่องทอ (ผ้าบาติก)

The Craftmanship Descendants in 2023

Categorized in weaving (Batik)

นางสาวฐิตาภรณ์ เทพทอง

จังหวัดภูเก็ต

Ms. Titaporn Thepthong

Phuket Province

นางสาวฐิตาภรณ์ เทพทอง ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2566

ประเภทเครื่องทอ (ผ้าบาติก)

Ms. Titaporn Thepthong
The Craftmanship Descendants in 2023
Categorized in weaving work (Batik)

การอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญา

นางสาวฐิตาภรณ์ เทพทอง ได้เห็นการทำผ้าบาติกมาตั้งแต่จำความได้ ด้วยบิดา คือ นายพิสิษฐ์ เทพทอง ครูช่างศิลปหัตถกรรม ทำงานด้านนี้มายาวนาน และในวัยเด็กก็ได้มีโอกาสช่วยงานที่บ้านระบายสีผ้าเช็ดหน้า อยู่บ่อยครั้งในช่วง ปิดภาคเรียน จนกระทั่งจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขาออกแบบนิเทศศิลป์ จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตเพาะช่าง จึงได้ไปหาประสบการณ์การทำงาน ในบริษัทเอกชนที่กรุงเทพฯ ได้ประมาณ 5-6 ปี และในระหว่างนั้นก็ได้ออกมาหางานทำแทนงานบิดาไปด้วยบ้าง จึงได้มีโอกาสได้ติดต่อกับลูกค้า และได้เกิดความคิดที่ว่าในการทำงานด้านผ้าบาติก ซึ่งเป็นอาชีพของครอบครัวนั้น สามารถใช้เป็นอาชีพได้ และมีช่องทางที่จะสามารถต่อยอดได้ในหลายๆด้าน จากที่แต่เดิมนั้นไม่ได้มีแนวคิดที่จะทำงานด้านนี้แต่อย่างใด จากนั้นจึงได้ตัดสินใจลาออกจากงานบริษัทฯ เพื่อกลับมาสืบสานงานด้านนี้ที่จังหวัดภูเก็ตอย่างจริงจัง มาจนถึงปัจจุบัน

Conservation and inheritance of the wisdom.

Ms. Titaporn Thepthong has seen batik making since she could remember with her father, Mr. Phisit Thepthong, The Master Craftsman. He had been working in this field for a long time, and as a child, she often had the opportunity to help her father at home paint handkerchiefs during school breaks. She did this until graduating with a bachelor's degree in the field of Visual Communication Design from Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Poh Chang Campus. Then, she went to find work experience in a private company in Bangkok for about 5-6 years, and during that time she had the opportunity to get a job instead of her father's work. Consequently, she had the opportunity to contact customers and came up with the idea of working with batik. So that became a family occupation and her own career, as there were various channels that could be extended in many ways. After that, she decided to resign from the company in order to return to continue this work in Phuket, which she has done until now.

ในเบื้องต้นเมื่อกลับมา ก็เริ่มช่วยจากงาน
ขั้นพื้นฐานก่อน ได้แก่ การระบายสีผ้าเช็ดหน้า
เพราะเป็นผ้าชิ้นเล็ก จากนั้นก็ค่อยๆ ฝึกจน
สามารถระบายเป็นผืนที่ขนาดใหญ่ขึ้น โดย
ค่อยๆ สังเกตและเรียนรู้ในเทคนิคการทำงาน
ต่างๆ และได้ฝึกฝนจนกระทั่งสามารถระบายสี
งานชิ้นใหญ่จนเริ่มชำนาญ และสามารถช่วยรับ
งาน และทำงานเองตามที่ถูกคำสั่งได้แล้ว และใน
ขณะเดียวกันนั้นเองระหว่างที่ได้ฝึกทำผ้าบาติก
นั้นก็ได้เรียนรู้การทำผ้ามัดย้อม การเพ้นท์ผ้าด้วย
สีธรรมชาติควบคู่กันไปด้วย จนปัจจุบันได้
นำลวดลายผ้าบาติกมาพัฒนา เป็นงานที่ตัวเอง
ถนัด และชื่นชอบและสามารถถ่ายทอดให้กับ
คนในชุมชนได้อีกด้วย

นอกจากจะได้เรียนรู้เทคนิคการทำผ้าบาติก
ซึ่งเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่มีบิดา คือ นายพิสิทธิ์
เทพทอง ได้ทำอยู่ก็ยังสามารถเรียนรู้ สอบถามผู้
เชี่ยวชาญทางด้านผ้าบาติกท่านอื่นๆ เพื่อนำมา
พัฒนาตนเองอีกด้วย

In the beginning, upon returning, she began to help from the basic tasks, such as painting handkerchiefs because they were a small piece of cloth. Then, she gradually practiced until she could paint a larger canvas. By gradually observing and learning in various working techniques and practicing, she could paint large pieces proficiently, and she could customize the batik as requested by the customers. During the practice of making batik cloth, she learned how to make tie-dyed fabric by painting the fabric with natural colors in parallel. Until now, she has developed the pattern of batik fabric into a work that is unbelievable and can be transmitted to people in the community as well.

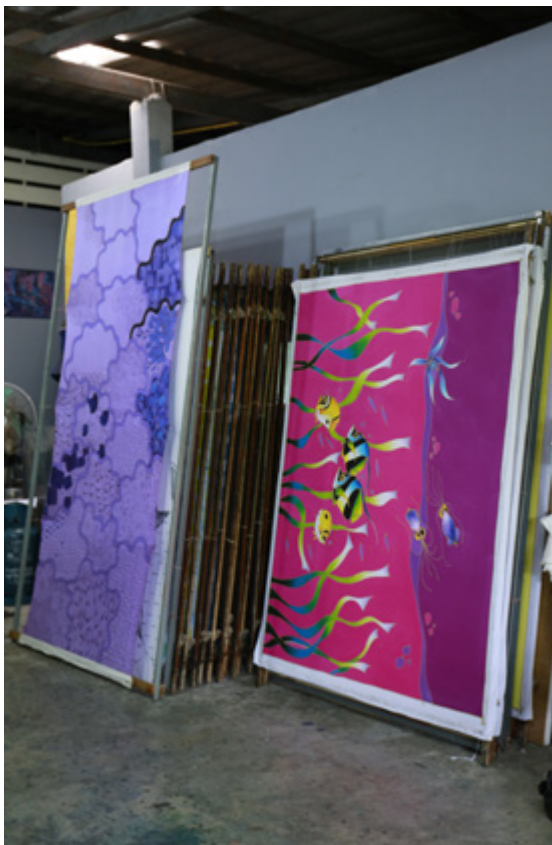
In addition to learning the technique of making batik cloth, which was the art and handicraft of her father, Mr. Phisit Thepthong, she also learned from other batik experts to further her self-development.

ภูมิปัญญาที่สะท้อนทักษะฝีมือเชิงช่าง

Wisdom reflecting craftsmanship skills

ผ้าบาติก ถือได้ว่าเป็นผ้าอัตลักษณ์ของท้องถิ่นภาคใต้ซึ่งผ้าบาติกเขียนเทียน(จินตัง)จะเป็นวิธีการใช้เทียนเป็นตัวกันสี จากนั้นจึงนำไปทำให้เกิดลวดลายโดยการเพ้นท์สีหรือการย้อมสี ซึ่งส่วนใหญ่ผ้าบาติกแบบดั้งเดิมนั้นจะเป็นการเขียนภาพ แนวธรรมชาติ วิว ทะเล ปลา ดอกไม้ เป็นต้น ซึ่งการทำผ้าบาติกที่ใช้เทคนิคโดยการวาดเทียน คือ การใช้ปากกาจินตัง หรือปากกาวาดเทียนในการตักน้ำเทียนที่มีอุณหภูมิ หรือ ความร้อนที่คงที่มาวาดลงบนผืนผ้า ซึ่งการวาดลงบนผ้านั้นมือจะต้องค่อนข้างนิ่งพอสมควร แล้วก็ต้องระมัดระวังไม่ให้เทียนจะหกจากปากจินตัง หรือเทียนจะหยดลงตรงปลายปากกาซึ่งเทคนิคดังกล่าวผู้ทำจะต้องมีความชำนาญ

Batik cloth can be regarded as an identity of the local Southern region. Canting is a method of using candles as a color barrier. Then, the candles are used to create patterns by painting or dyeing various colors. Most of the traditional batik cloth has patterns of natural landscapes, sea views, fish, flowers, etc., which are made by drawing using a canting. This is a pen for drawing by using a candle with a constant temperature or heat to draw on the fabric. The hand must be very stable while drawing, and it requires care not to spill the candle wax from the mouth of the canting, or the wax will drip on the tip of the pen. For such techniques, the designer requires expertise.

นางสาวฐิตาภรณ์ เทพทอง ได้เรียนรู้เทคนิคการทำผ้าบาติก ซึ่งเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่บิดาคือ นายพิสิษฐ์ เทพทอง มีความเชี่ยวชาญในการวาดเส้นเทียน ซึ่งได้สอนเทคนิคหลายอย่าง รวมทั้งการวาดเส้นเทียน ที่ต้องระมัดระวังในการยกจันทิ้ง (ปากกาเขียนเทียน) ในขณะที่เขียนเส้นเทียน จะทำให้มีรอยหยดของเทียนมากเกินไป ซึ่งก็ได้พยายามฝึกฝนในการวาดอย่างต่อเนื่องจนพัฒนาขึ้นตามลำดับ

Ms. Titaporn Thepthong learned the technique of making batik cloth, which is a handicraft that her father, Mr. Phisit Thepthong, had expertise in drawing candle lines that included many techniques. Care must be taken when lifting the canting (wax drawing pen) while drawing the candle line, as this would cause too many drops of wax. As such, she has tried to practice drawing continuously until developing accordingly.

เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่น

งานที่เป็นเอกลักษณ์ของนางสาวฐิตาภรณ์ จะเน้นลายเส้นที่เป็นกราฟฟิก หรือลายเส้นง่ายๆ ซึ่งจะมีความแตกต่างจากงานของบิดา ซึ่งจะเป็นงานแนวจิตรกรรม แต่ว่าในลายเส้นที่วาดนั้น ได้มีการออกแบบลายโดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ต เช่น ลายเสา แล้วนำมาดัดแปลงลงในลายผ้า และการเลือกใช้สีในการทำผ้าบาติกในโทนสีที่อ่อนลง สีหวานละมุนขึ้น ทำให้มีความแตกต่างจากผ้าบาติกแบบเดิมๆ

Outstanding work identity

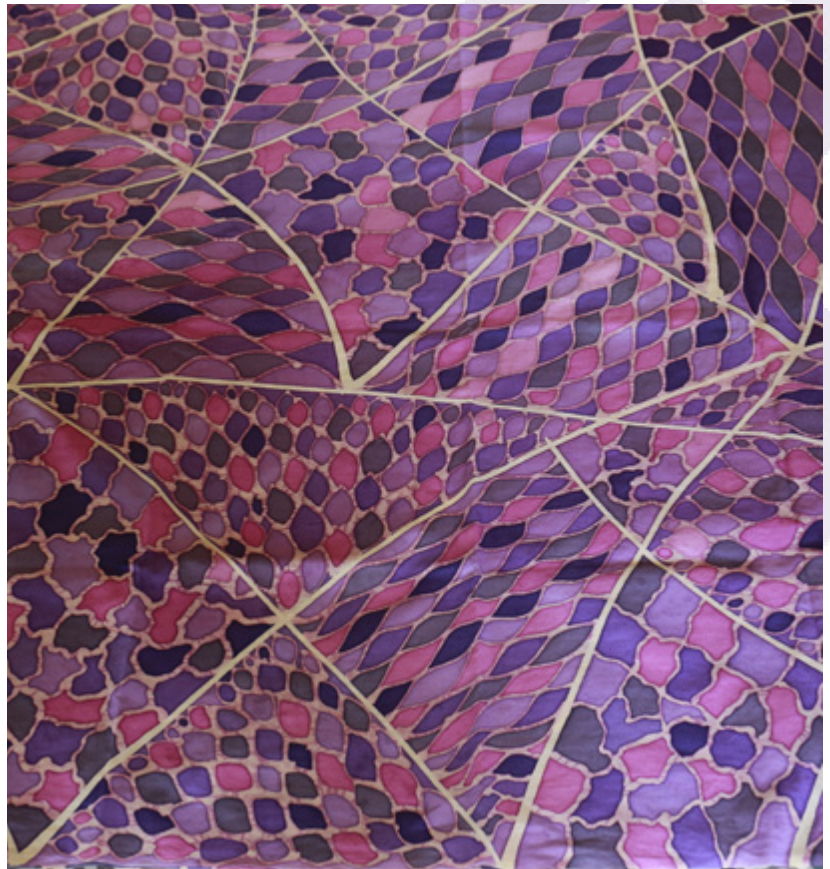
The unique work of Ms. Titaporn is mainly on lines that are graphics or simple lines, which are different from the painting work of her father. However, in the lines that are drawn, there are patterns designed that have been inspired by the culture of Phuket, such as the pillar pattern, which was then adapted into the fabric pattern. There is also a choice of colors in making batik cloth have lighter tones. The color is sweet and soft, thus making it different from traditional batik.

การพัฒนาสร้างสรรค์ปรับประยุกต์ หรือต่อยอดผลงาน

ใช้การวาดลายเส้นที่เป็นกราฟฟิกแทนภาพธรรมชาติ ในแบบที่คุ้นเคยในผ้าบาติกทั่วไป และเลือกใช้การปรับโทนสี เนื่องจากในอดีตผ้าบาติกทั่วไปจะเป็นแบบที่มีสี สดใส ชูดฉาด จึงได้ปรับโทนสีให้อ่อนลงมีความอ่อนหวานมากขึ้นตามความชอบ และเป็นการสร้างงานผ้าบาติกในรูปแบบของตนเองอีกด้วย

รวมทั้งการนำผ้าบาติกไปทำเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น เสื้อผ้า ทางเกงโดยออกแบบให้เข้ากับผู้บริโภค ได้หลากหลายกลุ่มโดยสังเกตกลุ่มผู้บริโภคที่นิยมเข้ามาเลือกซื้อผลงาน ก็จะนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการปรับรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้ตอบสนองกลุ่มลูกค้าต่อไป

Creative development, adaptation, or Work Expanding

It uses graphic drawings instead of natural images in a way that is familiar to general batik. This is selected to adjust the color tone because in the past, batik cloth was generally bright and colorful. Therefore, in adjusting the color tone to be lighter, there is more sweetness according to the preference. This helps create batik work in one's own style as well.

This also includes using batik to make other products, such as clothes, designed to suit a variety of consumer groups. By observing popular consumer groups who would come to choose to buy the various work, the information, as mentioned, would then be used to adjust the product designs to meet the customers' needs.

และได้มีการปรับปรุงยกต์งานผ้าบาติกจากงานวาดเส้นเทียนด้วยสีเคมีมาใช้สีจากธรรมชาติ และสีจากพืชพื้นถิ่นจากธรรมชาติ และปรับลดลายให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้าที่ชอบงานผ้าสีธรรมชาติเพิ่มเติมไปด้วย สีที่ธรรมชาติที่ใช้ ก็เช่น จากไม้ตะบูน ซึ่งจะให้น้ำตาลแดง น้ำตาลเข้ม เปลือกมังคุดจะให้สีชมพู ใบเพกาจะให้สีเขียวอมเหลือง และใบเสมดำ จะให้น้ำตาลเข้ม เป็นต้น

นอกจากนี้ยังได้แรงบันดาลใจในการสร้างผลงานที่มีความเป็นธรรมชาติและมีความแปลกใหม่ในการวาดเส้นซึ่งเกิดจากน้ำเต้าหู้ ซึ่งทำให้ไม่มีสารเคมีในผ้า เน้นความเป็นธรรมชาติ

ผ้าบาติกน้ำเต้าหู้ Soy milk batik.

This has been adapted to the work of batik from drawing with wax with chemical paint to using natural colors. The colors are from local plants. This adjusts the pattern to reach more groups of customers who like naturally colored fabric as well. The natural colors used are from Tabun wood, which gives a reddish brown and dark brown, or mangosteen peel gives a pink color, Peka leaves give a yellowish-green color, Samae black leaves give a dark brown color, etc.

It is also an inspiration for creating work that is natural and novel in drawing, which is made from soy milk and causes no chemicals, thus giving more natural textures to the cloth.

ผลงานที่คิดว่าท้าทายที่สุดที่ทำมาคือ เป็นภาพวาดบนผ้าไหมลูกแก้ว และระบายสีธรรมชาติ ซึ่งต้องทดลองทำไปด้วยแล้วก็เรียนรู้ไปด้วยสีธรรมชาติ จะไม่สามารถดูสีได้เลยเหมือนสีบาติกที่ใช้กันอยู่ทั่วๆ ไปและเมื่อทำเสร็จแล้วนำไปต้มเทียนออก ก็เป็นขั้นตอนที่ต้องกังวลว่าสีธรรมชาติที่เราวาดลงไปในนั้นจะหลุดไปพร้อมกัน หรือไม่ยิ่งการวาดลงบนผ้าไหมด้วยแล้ว นั้นเพราะผ้าไหมจะมีตัวเคลือบไหมที่ติดมาด้วยซึ่งก็เป็นอุปสรรคอยู่แล้ว แต่ครั้งนั้นสามารถทำได้สำเร็จที่มีความรู้สึกภาคภูมิใจในตอนที่ทดลองทำนั้น จะไม่ได้มีการวาดบนเส้นเทียนแต่จะใช้สีระบายบนผ้าแล้วแค่นำไปซัก ซึ่งพบว่าสีธรรมชาตินั้นก็ยังติดอยู่ แต่พอขั้นตอนการทำจริงจะต้องมีการวาดเส้นเทียนลงไปด้วย แล้วต้องนำไปผ่านกระบวนการต้มซึ่งเสียสีธรรมชาติ พอผ่านกระบวนการต้มโดนความร้อน จะทำให้สีหลุดออกจากเดิมประมาณ 50%

The most challenging work that she has done is painting on marble silk and using natural colors. This had to be researched as an experiment. With natural colors, it would not look like general batik. When the batik is done, it would need to be boiled and the wax would have to be taken off. This is the step to worry about whether the natural color that is drawn would fall off or not. This is because the silk would have a silk coating attached to it, which would already be an obstacle. However, at that time, she was able to succeed and had a sense of pride. At the time of testing, it was not drawn on the candle lines, but was painted on the fabric and washed. The natural color was still attached but when the actual process was done, the candle line had to be drawn as well. When going through the boiling process, the heat would cause around half of the original color to come off.

ความมุ่งมั่นตั้งใจในการอนุรักษ์ สืบทอดในงานศิลปหัตถกรรม

มีความมุ่งมั่นในการสืบสานงานผ้าบาติก ซึ่งเป็นงานภูมิปัญญาของจังหวัดภูเก็ต ต่อจากบิดา ซึ่งท่านได้ทำงานผ้าบาติกมาเป็นเวลากว่า 35 ปี จึงได้พยายามเรียนรู้ และสืบทอดการทำผ้าบาติกให้คงอยู่ต่อไป

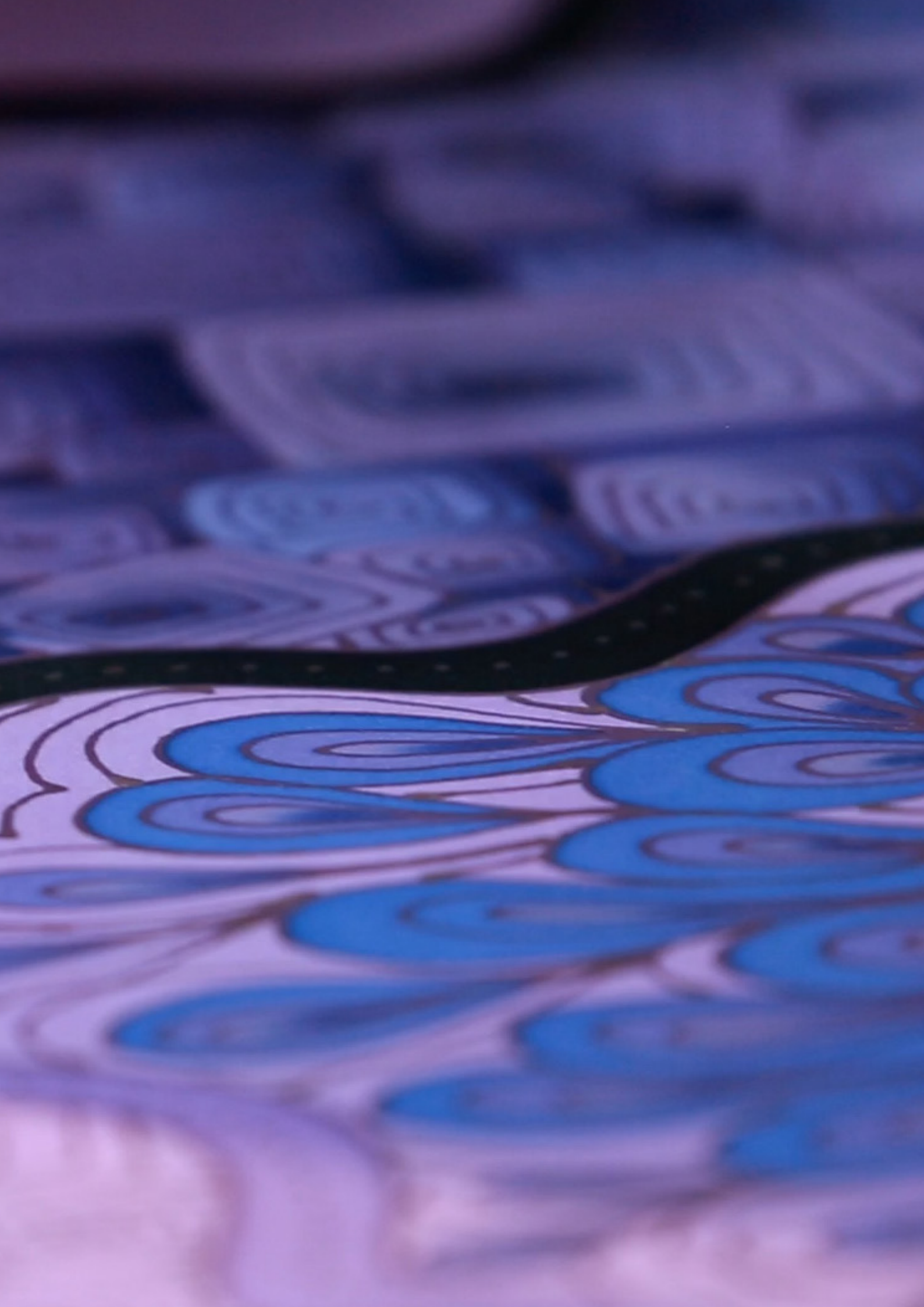
และยังมีโอกาสได้ถ่ายทอดให้ กับคนในชุมชนทั้งใน และพื้นที่ใกล้เคียงจังหวัดภูเก็ตอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กรุ่นใหม่ในชุมชน และจังหวัดภูเก็ตรู้จักขั้นตอนกระบวนการทำผ้าบาติกมิให้สูญหาย

Commitment to conserve and inherit in arts and crafts

She is determined to continue working with batik, which is the wisdom of Phuket from her father who has worked in batik fabric for over 35 years; therefore, she has tried to learn and inherit the making of batik fabric to preserve it.

She has also had the opportunity to convey to people in the community, both in and around the provinces nearby Phuket, to make the new generation in the community and Phuket know about the process of making batik cloth to prevent it from being lost.

ตัวอย่างผลงาน Samples of the Work

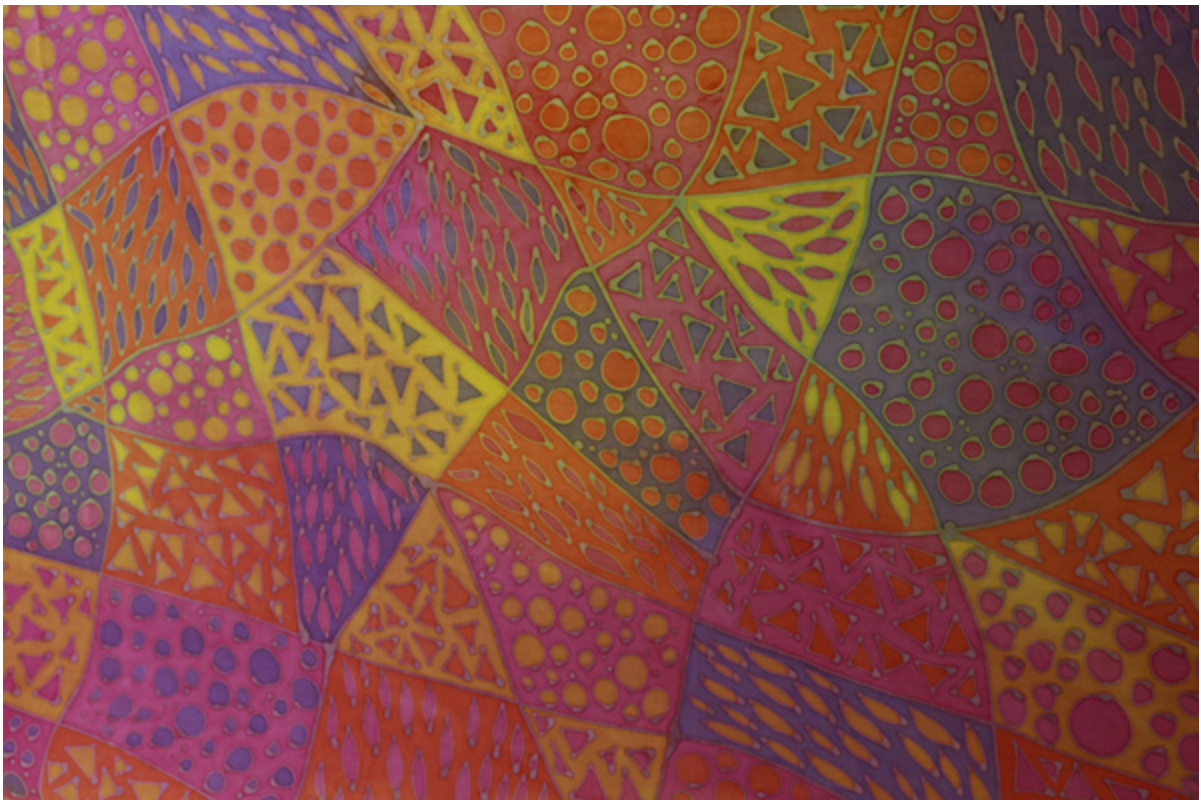

“การทำงานศิลปะไม่มีผิดหรือถูก แต่ขึ้นอยู่กับการเล่นมือทำ คอยสังเกต และเรียนรู้เทคนิคต่างๆ ในการทำงานเพื่อให้เกิดผลงาน และสนุกสนานกับงานที่ทำ ดังนั้นการทำงานศิลปะต้องใจค่อยๆ เรียนรู้และฝึกฝนอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความชำนาญ”

“There is no right or wrong in making art, but it depends on doing, observing, and learning various techniques to achieve results and enjoy it. Therefore, in making art, one must gradually learn and practice until becoming proficient.”

ข้อมูลการติดต่อ :-

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวฐิตาภรณ์ เทพทอง

จังหวัด : ภูเก็ต

เบอร์ติดต่อ : 063-8929429

Line : titapornpaint

Fb : Titaporn Thepthong

IG : yingbatikpaint

Tiktok : paintnine9999

Contact information :-

Name-Surname: Ms. Titaporn Thepthong

Province : Phuket

Contact number : 063-8929429

Line : titapornpaint

Fb : Titaporn Thepthong

IG : yingbatikpaint

Tiktok : paintnine9999